

Na temelju članka 53. stavka 2. Zakona o zaštiti na radu («Narodne novine», br. 59/96. i 94/96.) ministar rada i socijalne skrbi donosi

PRAVILNIK O ISPITIVANJU RADNOG OKOLIŠA TE STROJEVA I UREĐAJA S POVEĆANIM OPASNOSTIMA

(Urednički pročišćeni tekst, «Narodne novine», broj 114/02, 131/02 i 126/03)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se kadrovski i tehnički uvjeti koje mora ispunjavati poslodavac odnosno ovlaštena ustanova ili trgovačko društvo za obavljanje ispitivanja u radnom okolišu te ispitivanja strojeva i uređaja s povećanim opasnostima, postupak dobivanja i prestanka ovlaštenja za obavljanje ispitivanja kada ta ispitivanja obavlja sam poslodavac, te sadržaje i oblik isprava i način njihova izdavanja kada ispitivanja obavljaju sam poslodavac ili ovlaštena ustanova odnosno trgovačko društvo.

Članak 2.

Ispitivanje u radnom okolišu obuhvaća ispitivanje fizikalnih (temperatura, vlažnost i brzina strujanja zraka, osvijetljenost, buka i vibracije) i kemijskih čimbenika (koncentracija plinova, para i prašina).

Ispitivanje strojeva i uređaja obuhvaća ispitivanje strojeva i uređaja s povećanim opasnostima utvrđenih Pravilnikom o listi strojeva i uređaja s povećanim opasnostima.

II. KADROVSKI I TEHNIČKI UVJETI

Članak 3.

Ovlaštena ustanova ili trgovačko društvo može obavljati ispitivanja iz članka 2. ovoga Pravilnika ako ima ovlaštenje izdano u skladu s odredbama Pravilnika o uvjetima pod kojima pravne osobe mogu obavljati poslove zaštite na radu.

Poslodavac može sam obavljati ispitivanja iz članka 2. ovoga Pravilnika na temelju ovlaštenja ako ispunjava kadrovske i tehničke uvjete propisane ovim Pravilnikom.

Članak 4.

Ovlaštenje za obavljanje ispitivanja u radnom okolišu u dijelu ispitivanja i analize fizikalnih čimbenika može se izdati poslodavcu ako ima zaposlena, s najmanje polovicom radnog vremena, najmanje dva stručnjaka zaštite na radu koji imaju visoku stručnu spremu odgovarajućeg tehničkog smjera od kojih jedan mora imati stručnu spremu smjera strojarstva, strojarstva i brodogradnje ili fizike i jedan smjera kemije,

kemijske tehnologije ili elektrotehnike i koji imaju najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

Ovlaštenje za obavljanje ispitivanja u radnom okolišu u dijelu ispitivanja i analize kemijskih čimbenika može se izdati poslodavcu ako ima zaposlenog, s najmanje polovicom radnog vremena najmanje jednog stručnjaka zaštite na radu koji ima visoku stručnu spremu smjera kemije ili kemijske tehnologije i najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

Uz ispunjavanje kadrovskih uvjeta iz stavka 1. i 2. ovoga članka poslodavac mora raspolagati tehničkom opremom iz popisa u Prilogu 1. koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 5.

Ovlaštenje za obavljanje ispitivanja strojeva i uređaja s povećanim opasnostima može se izdati poslodavcu ako ima zaposlena s najmanje polovicom radnog vremena najmanje dva stručnjaka zaštite na radu koji imaju visoku stručnu spremu različitog tehničkog smjera, od kojih barem jedan mora imati stručnu spremu smjera strojarstva i jedan smjera elektrotehnike, te koji imaju najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

Uz kadrovske uvjete utvrđene stavkom 1. ovoga članka mora raspolagati i potrebnom tehničkom opremom popis koje se nalazi u dodatku i koji čini sastavni dio ovoga pravilnika.

Članak 6.

Stručnjacima zaštite na radu iz članka 4. stavka 1. i 2. i članka 5. stavka 1. ovoga Pravilnika smatraju se osobe koje su položile opći i poseban dio stručnog ispita prema odredbama Pravilnika o polaganju stručnog ispita stručnjaka zaštite na radu.

Članak 7.

Tehnička oprema iz članka 4. stavka 3. i članka 5. stavka 2. ovoga Pravilnika, mora biti čuvana i održavana na način koji je preporučен u uputama proizvođača opreme.

Poslodavac je dužan o tehničkoj opremi voditi dokumentaciju, koja mora sadržavati slijedeće podatke:

- naziv uređaja,
- ime proizvođača,
- oznaku tipa i serijski broj,
- godinu proizvodnje,
- godinu stavljanja u uporabu, i
- datum zadnjeg umjeravanja.

Uređaji iz Priloga 1. za koje postoji obveza umjeravanja moraju se umjeravati na način i u rokovima koji su određeni propisima odnosno prema preporuci proizvođača.

Članak 8.

Poslodavac mora za sve poslove ispitivanja koje obavlja izraditi poslovnik o postupcima, uvjetima i metodama obavljanja tih ispitivanja.

Poslovnici moraju biti izrađeni u skladu s ISO 10013.

Postupci, uvjeti i metode koji su normirani moraju se propisati u poslovniku na način na koji su normirani.

III. POSTUPAK ZA DOBIVANJE I PRESTANAK OVLAŠTENJA

Članak 9.

Ovlaštenje za obavljanje ispitivanja iz članka 2. ovoga Pravilnika izdaje se na pisani zahtjev.

Zahtjev se podnosi ministarstvu nadležnom za rad (u daljnjem tekstu: ministarstvo).

Zahtjev mora sadržavati:

- navod poslova iz članka 2. ovoga Pravilnika za koje se traži ovlaštenje,
- izvadak iz odgovarajućeg registra,
- ugovore o radu sa stručnjacima zaštite na radu koji će obavljati ispitivanja s dokazima o stručnom smjeru, stupnju stručne spreme, radnom iskustvu u struci te položenom stručnom ispitu za stručnjaka zaštite na radu,
- dokaze o vlasništvu odnosno najmu tehničke i mjerne opreme te popis opreme,
- dokumentaciju o tehničkoj opremi,
- poslovnik o postupcima, metodama i standardima koje će upotrebljavati pri obavljanju ispitivanja za koje se traži ovlaštenje.

Članak 10.

O zahtjevu iz članka 9. ovoga Pravilnika ministar odlučuje rješenjem na temelju dostavljene dokumentacije iz članka 9. stavka 3. ovoga Pravilnika i nalaza komisije koju imenuje ministar.

Rješenje iz stavka 1. ovoga članka konačno je i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Članak 11.

Komisija iz članka 10. stavka 1. ovoga Pravilnika je komisija iz članka 17. Pravilnika o uvjetima pod kojima pravne osobe mogu obavljati poslove zaštite na radu.

Članak 12.

Poslodavac odnosno ustanova ili trgovačko društvo kojem je izdano ovlaštenje dužno je o svim promjenama koje se odnose na ispunjavanje uvjeta potrebnih za dobivanje ovlaštenja obavijestiti ministarstvo u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

Ministar će rješenjem ukinuti ovlaštenje u slijedećim slučajevima:

- ako poslodavac odnosno ustanova ili trgovačko društvo više ne ispunjava neki od uvjeta iz članka 4. do 7. ovoga Pravilnika,
- ako je ovlaštenje izdano na temelju neistinitih podataka.
- na prijedlog inspekcije rada ako se utvrdi da se poslovi obavljaju nestručno i suprotno važećim propisima

Rješenje iz stavka 2. ovoga članka konačno je i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

IV. EVIDENCIJE

Članak 13.

Ministarstvo vodi evidenciju izdanih ovlaštenja koja sadrži:

- redni broj upisa,
- ime i adresu pravne osobe,
- datum podnošenja zahtjeva,
- broj i datum rješenja kojim je izdano ovlaštenje,
- opseg ovlaštenja
- datum upisa ovlaštenja u evidenciju,
- broj i datum rješenja kojim je oduzeto ovlaštenje.

V. POSTUPAK ISPITIVANJA I SADRŽAJ, OBLIK I NAČIN IZDAVANJA ISPRAVA O ISPITIVANJU RADNOG OKOLIŠA TE STROJEVA I UREĐAJA S POVEĆANIM OPASNOSTIMA

Članak 14.

Poslodavac odnosno ovlaštena ustanova ili trgovačko društvo koje obavlja ispitivanja radnog okoliša i ispitivanja strojeva i uređaja vodi evidenciju o svim predmetima ispitivanja, postupcima i uvjetima ispitivanja, rezultatima ispitivanja i tehničkoj opremi koja je korištena prilikom ispitivanja.

Članak 15.

O obavljenom ispitivanju radnog okoliša sastavlja se zapisnik koji sadrži najmanje slijedeće podatke:

1. naziv i sjedište korisnika prostorija i prostora kod kojeg se obavljaju ispitivanja;
2. naziv i sjedište pravne osobe koja obavlja ispitivanja;
3. vrste ispitivanja koje se obavljaju;
4. skicu prostorija, prostora i neposrednog okoliša i opis prostorija i prostora s opisom namjene pojedinih prostorija i prostora, opisom procesa koji se u njima odvijaju i opisom opreme koja se u njima nalazi;
- 5. ime i prezime te stručnu spremu za sve osobe koje sudjeluju u postupku ispitivanja a za stručnjake zaštite na radu i podatke o položenom stručnom ispitu.,**
6. datum početka i završetka ispitivanja;
7. podatke o tehničkoj dokumentaciji koja je korištena;
8. podatke o vanjskim uvjetima koji mogu utjecati na rezultate ispitivanja;
9. podatke o štetnostima koje nastaju u radnim prostorijama odnosno prostorima zavisno od procesa rada;
10. metode, postupci, norme i tehnička oprema korištena prilikom ispitivanja;

11. uvjete pod kojima je obavljeno ispitivanje;
12. rezultate ispitivanja prikazane tabelarno odnosno dijagramima;
13. usporedne podatke o izmjerenim i dopuštenim vrijednostima za pojedine štetnosti u radnoj okolini;
14. zaključak da rezultati ispitivanja zadovoljavaju propisane uvjete, ili opis nedostataka zbog kojih rezultati ne zadovoljavaju propisane uvjete.

Ako je u ispitivanju sudjelovalo više osoba, svaka se od njih vlastoručno potpisuje iza podataka o ispitnoj radnji koju je obavila.

Zapisnik vlastoručno potpisuju sve osobe koje su obavile ispitivanje.

Ukoliko poslodavac odnosno ovlaštena ustanova ili trgovačko društvo iznimno povjeri ispitivanje pojedinog parametra drugom poslodavcu odnosno ustanovi ili trgovačkom društvu koje je za to ispitivanje ovlašteno ili ima u svom sastavu znanstveno-istraživački laboratorij, obvezno je uz vlastiti zapisnik priložiti i izvorni zapisnik pravne osobe koja je obavila ispitivanje.

Članak 16.

O obavljenom ispitivanju strojeva i uređaja s povećanim opasnostima sastavlja se zapisnik koji sadrži najmanje sljedeće podatke:

1. naziv i sjedište korisnika stroja i uređaja s povećanim opasnostima;
2. naziv i sjedište pravne osobe koja obavlja ispitivanja;
3. podatke kojima se pobliže određuje stroj s opisom namjene i položaja stroja ili uređaja u prostoru;
4. osnovne podatke o radnim tvarima i sirovinama koje stroj ili uređaj koriste u radu i osnovne podatke o izradcima;
- 5. ime i prezime te stručnu spremu za sve osobe koje sudjeluju u postupku ispitivanja a za stručnjake zaštite na radu i podatke o položenom stručnom ispitu.,**
6. datum početka i završetka ispitivanja;
7. podaci o tehničkoj dokumentaciji koja je korištena tijekom ispitivanja;
8. metode, postupci, norme i tehnička oprema korištena prilikom ispitivanja;
9. podatke o vanjskim uvjetima koji mogu utjecati na rezultate ispitivanja;
10. zaključak da rezultati ispitivanja zadovoljavaju propisane uvjete, ili opis nedostataka zbog kojih rezultati ne zadovoljavaju propisane uvjete.

Ako je u ispitivanju sudjelovalo više osoba, svaka se od njih vlastoručno potpisuje iza podataka o ispitnoj radnji koju je obavila.

Zapisnik vlastoručno potpisuju sve osobe koje su obavile ispitivanje.

Članak 17.

Ako radni okoliš odnosno stroj ili uređaj s povećanim opasnostima ispunjava sve uvjete pravila zaštite na radu o tome se izdaje uvjerenje.

Kod ispitivanja u radnom okolišu uvjerenje može izdati ovlašteni poslodavac odnosno ustanova ili trgovačko društvo ako je na temelju rezultata ispitivanja i zaključka u zapisniku utvrđeno da rezultati ispitivanja zadovoljavaju svim propisanim uvjetima.

Kod ispitivanja strojeva i uređaja s povećanim opasnostima uvjerenje može izdati ovlaštenu poslodavac odnosno ustanova ili trgovačko društvo samo ako je na temelju rezultata ispitivanja i zaključka u zapisniku utvrđeno da rezultati ispitivanja zadovoljavaju svim propisanim uvjetima.

Članak 18.

Uvjerenje iz članka 17. ovoga Pravilnika mora sadržavati slijedeće podatke:

1. naziv i sjedište poslodavca, ustanove ili trgovačkog društva koje je izdalo uvjerenje;
2. broj uvjerenja i datum izdavanja;
3. broj i datum izdavanja rješenja o ovlaštenju za obavljanje ispitivanja radnog okoliša te strojeva i uređaja s povećanim opasnostima;
4. navode propisa kojima je određena obveza ispitivanja, način ispitivanja, te sadržaj i oblik isprave;
5. predmet ispitivanja: podaci kojima se pobliže određuje prostorija ili prostor u kojem je vršeno ispitivanje i koji parametri radnog okoliša su ispitivani; ili podaci kojima se pobliže određuje stroj ili uređaj koji je ispitivan i mjesto na kojem se nalazio u trenutku ispitivanja;
6. naziv i sjedište korisnika;
7. navod zapisnika o ispitivanju;
8. izreku da predmet ispitivanja zadovoljava propisanim uvjetima zaštite na radu i;
9. mjesto i datum izdavanja;
10. rok valjanosti uvjerenja ili propisani rok za slijedeće ispitivanje;
11. ime i prezime, stručnu spremu te vlastoručni potpis ovlaštene osobe kod poslodavca odnosno u ustanovi ili trgovačkom društvu koja je ocijenila dokaze iz zapisnika.

Obrazac uvjerenja o ispitivanju *stroja – uređaja* (Obrazac-RO) i obrazac uvjerenja o ispitivanju stroja ili uređaja s povećanim opasnostima (Obrazac-SU) su sastavni dio ovoga Pravilnika.

Članak 19.

Poslodavac odnosno ovlaštena ustanova ili trgovačko društvo o ispitivanjima u radnom okolišu i o ispitivanjima strojeva i uređaja s povećanim opasnostima vodi evidenciju izdanih uvjerenja po kronološkom redu izdavanja.

Evidencija izdanih uvjerenja može se voditi na računalu.

Članak 20.

Rješenja o izdavanju ovlaštenja kao i rješenja o prestanku ovlaštenja objavljuju se u »Narodnim novinama«.

Troškove postupka izdavanja ovlaštenja snosi podnositelj zahtjeva.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21.

Poslodavci odnosno ustanove ili trgovačka društva koja obavljaju ispitivanja iz članka 2. ovoga Pravilnika na temelju rješenja o ovlaštenju izdanog prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Pravilnika dužni su u roku jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika poslove ispitivanja uskladiti s odredbama ovoga Pravilnika i zatražiti izdavanje novog ovlaštenja u skladu s odredbama ovoga Pravilnika.

Članak 22.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o ispitivanju određenih sredstava rada i radne okoline te sadržaju, obliku i načinu izdavanja isprava («Narodne novine», br. 52/84.) i Pravilnik o uvjetima u pogledu stručne spreme radnika i tehničke opremljenosti koje moraju ispunjavati organizacije koje poslove zaštite na radu obavljaju kao svoju osnovnu ili sporednu djelatnost («Narodne novine», br. 13/84.).

Članak 23.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

————— PRILOG 1.

POPIS TEHNIČKE OPREME*

A) ZA MEHANIČKE I ELEKTRIČNE VELIČINE

- instrumenti za mjerenje duljine, mase, vremena i temperature,
- mjerač broja okretaja,
- mjerači za električne veličine (otpor, , napon, snaga i dr)
- mjerač izolacijskog otpora,
- mjerač uzemljenja,
- ispitivač dielektrične čvrstoće.

B) ZA BUKU

- mjerač buke na temelju standarda IEC 651 i IEC 804 za tip 1,
- frekvencijski analizator prema zahtjevima standarda IEC 225,

C) ZA OSVIJETLJENOST

- mjerač osvijetljenosti (lx) s korekcijom boje (V(I)) i kosinusnom korekcijom.

D) ZA ISPITIVANJE I ODREĐIVANJE KONCENTRACIJA OPASNIH TVARI

Vrste mjerenja:

1. prašine,
2. prašine u obliku vlakana,
3. anorganskih plinova i para,
4. organskih plinova i para,

5. tvari koje zahtijevaju posebne analitičke tehnike.

Skupni zahtjevi u pogledu opreme za svih pet točaka su:

- crpke za uzimanje uzoraka,
- osobni dozimetri,
- odgovarajuće glave za pričvršćivanje na crpke za uzimanje različitih uzoraka,
- sprave za umjeravanje crpki,
- umjereni kronometar ili drugi mjerač vremenc,
- mjerač temperature, hidrometar, barometar, anemometar,
- sustav za obradu i pohranu podataka.

Zahtjevi za opremu po pojedinim točkama su:

1. za prašinu:

- stacionarni sustav za uzimanje uzoraka za finu i ukupnu prašinu s odgovarajućim glavama za uzimanje,
- kalibrirana analitička vaga,
- oprema za kondicioniranje filtara,
- mjerna sprava za procjenjivanje koncentracije respirabilne prašine,
- oprema za konimetrijsku analizu prašine

2. za prašinu u obliku vlakana

- odgovarajuće glave, deklarirane za uzimanje uzoraka prašine u obliku vlakana,
- fazno kontrastni optički mikroskop.

3. za anorganske plinove i pare:

- oprema za uzorkovanje u tekuće i krute apsorpcijske medije,
- spektrofotometar UV/VIS/IR
- sustav za kontinuirano praćenje koncentracije tvari u zraku s direktnim očitavanjem,
- metoda za potenciometrijsko određivanje koncentracija tvari.

4. za organske plinove i pare:

- oprema za uzorkovanje u tekuće i krute apsorpcijske medije,
- kapilarni plinski kromatograf s FID detektorom,
- spektrofotometar UV/VIS/IR
- postupak ili sustav za identifikaciju tvari,
- sustav za kontinuirani prijam koncentracija tvari u zraku s direktnim očitavanjem.

5. za tvari koje zahtijevaju posebne analitičke tehnike:

- visokotlačni tekućinski kromatograf (HPLC), instrument za određivanje ukupnog organskog ugljika, kapilarni plinski kromatograf s različitim detektorima

E) ZA MIKROKLIMU

- mjerni instrument za mjerenja temperature zraka, relativne vlažnosti, brzine gibanja zraka i toplinskih zračenja.

* (Članak 5. stavak 2. Pravilnika)

OBRAZAC-RO

(naziv i sjedište poslodavca odnosno ustanove ili trgovačkog društva koje izdaje uvjerenje)

na temelju članka 53. Zakona o zaštiti na radu (»Narodne novine«, br. 59/96 i 94/96) i članka 17. Pravilnika o ispitivanju radnog okoliša te strojeva i uređaja s povećanim opasnostima

(»Narodne novine« br. 114/02.) izdaje

**UVJERENJE
o ispitivanju radnog okoliša**

Kod _____
(naziv i sjedište korisnika)

obavljeno je ispitivanje radnog okoliša _____

(podaci kojima se pobliže određuje radni okoliš)

Ispitivanje radnog okoliša obavljeno je u skladu s člankom 50. Zakona o zaštiti na radu, o čemu je sastavljen zapisnik.

Na osnovi zapisnika o ispitivanju radnog okoliša od _____
(datum)

utvrđeno je da radni okoliš ispunjava sve uvjete utvrđene pravilima zaštite na radu.

Ponovno ispitivanje potrebno je obaviti najkasnije do _____
(datum)

Broj uvjerenja: _____

U _____
(mjesto i datum izdavanja)

MP

Ovlaštena osoba

_____
(ime, prezime, stručna sprema)

_____
(vlastoručni potpis)

Ispitivanje je obavljeno na temelju rješenja o ovlaštenju Ministarstva rada i socijalne skrbi

_____
(broj i datum rješenja o ovlaštenju)

OBRAZAC-SU

_____
(naziv i sjedište poslodavca odnosno ustanove ili trgovačkog društva koje izdaje uvjerenje)

na temelju članka 53. Zakona o zaštiti na radu (»Narodne novine«, br. 59/96 i 94/96) i članka

17. Pravilnika o ispitivanju radnog okoliša te strojeva i uređaja s povećanim opasnostima

(»Narodne novine« br. 114/02.) izdaje

**UVJERENJE
o ispitivanju stroja ili uređaja s povećanim opasnostima**

Kod _____
(naziv i sjedište korisnika)

obavljeno je ispitivanje stroja-uređaja* _____
(naziv stroja ili uređaja)

_____
(proizvođač)

_____
(tvornički broj)

_____
(inventarski broj)

(podaci koji pobliže određuje stroj te mjesto ispitivanja)

Ispitivanje stroja-uređaja obavljeno je u skladu s člankom 52. Zakona o zaštiti na radu, o čemu

je sastavljen zapisnik.

Ispitivanje radnog okoliša obavljeno je u skladu s člankom 50. Zakona o zaštiti na radu, o čemu

je sastavljen zapisnik.

Na osnovi zapisnika o ispitivanju radnog okoliša od _____
(datum)

utvrđeno je da radni okoliš ispunjava sve uvjete utvrđene pravilima zaštite na radu.

Ponovno ispitivanje potrebno je obaviti najkasnije do _____
(datum)

Broj uvjerenja: _____

U _____
(mjesto i datum izdavanja)

M P

Ovlaštena osoba

_____
(ime, prezime, stručna sprema)

_____
(vlastoručni potpis)

* nepotrebno precrtati

_____
_____
Ispitivanje je obavljeno na temelju rješenja o ovlaštenju Ministarstva rada i socijalne
skrbi

_____
(broj i datum rješenja o ovlaštenju)